

Besvarelse

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Større åbenhed og demokratisk kontrol i EU er to danske hovedmål i regeringskonferencen. Det fremgår helt tydeligt af regeringens forhandlingsgrundlag af december 1995. Her fremhæves indsatsen for større åbenhed i EU-samarbejdet og en styrkelse af nærhedsprincippet og de nationale parlamenters rolle som to klare danske målsætninger. Den forhandlingslinje blev støttet af et bredt flertal i Folketinget i forbindelse med forespørgselsdebatten den 12. december 1995.

Under regeringskonferencen har regeringen stædigt arbejdet for at nå disse mål, altså mere åbenhed og mere effektiv demokratisk kontrol. Konkret er det kommet til udtryk dels i form af en meget konsekvent dansk forhandlingslinje, dels i form af to danske forslag henholdsvis om åbenhed og om nærhed og de nationale parlamenters rolle.

Og lad mig kort opridsede hovedlinjerne i de to danske forslag, først forslaget om åbenhed:

I forslaget lægges der op til at få indskrevet et generelt princip om åbenhed i traktaten omfattende hele EU's virksomhed. Og dette grundlæggende princip bør fastslås allerede i traktatens indledende bestemmelser.

Mere konkret foreslås der en bestemmelse om aktindsigt, om åbenhed i Rådets lovgivningsarbejde og om offentliggørelse af forslag og beslutninger inden for samarbejde om retlige og indre anliggender.

Og en hovedregel om offentlighedens adgang til materiale, som EU-institutioner har i deres besiddelse, foreslås indskrevet i selve traktaten.

De nærmere regler, herunder undtagelser fra hovedreglen, foreslås vedtaget inden et år efter traktatens ikrafttræden.

Beslutningsproceduren bør være en fælles beslutningstagen mellem Rådet og Europa-Parlamentet på forslag af Kommissionen. Og vedtagelsen i Rådet bør kunne ske med kvalificeret flertal.

Der foreslås endvidere en ny traktatbestemmelse om åbenhed i Rådets lovgivningsarbejde i form af åbne debatter og offentliggørelse af afstemningsresultater med henblik på i højere grad at afspejle lovgivningsprocessen i de nationale parlamenter.

Endvidere foreslås det, at der indføres regler om obligatorisk offentliggørelse af alle forslag og vedtagne retsakter inden for samarbejde om

retlige og indre anliggender, sådan som det i dag er tilfældet med forslag og retsakter på det fællesskabsretlige område.

Baggrunden er, at samarbejdet inden for søjle 3 bør behandles på samme måde som i søjle 1, da det også vedrører områder af umiddelbar betydning for borgerne.

Det danske forslag om nærhed og de nationale parlamenter blev fremlagt i november sidste år. Formålet med forslaget har været som led i nærhedsprincippet at styrke de nationale parlamenters adgang til information om EU og om kommissionsforslag.

I forslaget lægges der op til, at der i traktaten og i en erklæring til regeringskonferencens slutakt skabes grundlag for en aftale mellem Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet, hvori det fastslås, at Kommissionen mere systematisk eller obligatorisk skal anvende grønbøger og hvidbøger med henblik på at indhente de nationale parlamenters synspunkter, før Kommissionen tager initiativ til vigtige lovgivningsforslag, og at de nationale parlamenter skal sikres en realistisk mulighed for at udtale sig om vigtige lovgivningsforslag fra Kommissionen.

Det kan bl.a. sikres ved, at der fastsættes en minimumsfrist mellem det tidspunkt, hvor et lovgivningsforslag forefindes i alle sprogversioner, og det tidspunkt, hvor sagen første gang kan sættes på dagsordenen.

De danske forslag skal ses i sammenhæng med en meget konsekvent og klar dansk forhandlingslinje på dette område. Danmark har tydeligt været med til at præge de hidtidige drøftelser, og det er opnået ved en målrettet indsats.

Både på ministerniveau og i repræsentantgruppen har vi fra dansk side vedvarende presset på for at opnå resultater vedrørende åbenhed og demokratisk kontrol, og det er sket i samarbejde med ligesindede medlemslande.

På åbenhedsområdet har bl.a. Sverige og Finland været gode samarbejdspartnere. Men vi har valgt ikke at fremlægge fællesnordiske forslag, men selvstændige forslag, og det er min vurdering, at det har været effektivt, for samlet synes vi at kunne få ganske meget igennem.

Og hvor står vi så nu?

I december fremlagde det daværende irske formandskab et udkast til en ramme for en ny traktattekst, og Det Europæiske Råd vedtog i Dublin, at den irske tekst udgjorde et godt grundlag for det videre arbejde i regeringskonferencen, og de hidtidige drøftelser under det